

Bestuursverslag 2020 PCPO Rijssen 77196

Inhoudsopgave

Voorwoord	3
1. Het schoolbestuur	
1.1 Profiel	4
1.2 Organisatie	5
1.3 Verslag van de toezichthouders	6
2. Verantwoording van het beleid	
2.1 Onderwijs & kwaliteit	10
2.2 Personeel & professionalisering	12
2.3 Huisvesting & facilitaire zaken	14
2.4 Financieel beleid	15
2.5 Risico's en risicobeheersing	17
3. Verantwoording van de financiën	
3.1 Ontwikkelingen in meerjarig perspectief	19
3.2 Staat van baten en lasten en balans	21
3.3 Financiële positie	22
Verslag van de GMR	24
Bijdrage scholen	
Beatrixschool	
Constantijnschool	
Elimschool	
Johan Frisoschool	
Julianaschool	
Wilhelminaschool	
Willem Alexanderschool	
Jaarrekening 2020	
Goedkeurende verklaring 2020	

Voorwoord

Dit is het bestuursverslag 2020, inclusief de jaarrekening 2020. Vanaf half maart bepaalde de coronacrisis het leven van ons allemaal. De scholen waren drie perioden van weken gesloten en de kinderen volgden thuisonderwijs en onderwijs online. Een ontregelende tijd, waarin veel vanzelfsprekendheid verdween en onze wereld stil kwam te staan. Toch zijn er ontwikkelingen geweest, en hebben alle kinderen, ouders en personeelsleden veel geleerd!

Wij zijn trots op alle kinderen, ouders en onze personeelsleden die onder soms moeilijke omstandigheden er het beste van hebben gemaakt en veel flexibiliteit en creativiteit hebben getoond. Daarover meer in dit bestuursverslag, op verenigings- en schoolniveau nemen we u mee door dit bijzondere jaar.

Als bevoegd gezag leggen wij hiermee verantwoording af aan het ministerie van OCW (verticale verantwoording) en aan de leden van onze vereniging en onze stakeholders (horizontale verantwoording).

In het bestuursverslag wordt per beleidsterrein verslag gedaan van de ontwikkelingen en behaalde resultaten binnen de vereniging.

Door de bijdrage van de GMR en de individuele scholen krijgt u eveneens een beeld van de belangrijkste aandachtspunten en doelstellingen binnen de verschillende geledingen.

Wij vertrouwen erop u zo een goed beeld te geven van het functioneren van de vereniging.

Bij alle ontwikkelingen en veranderingen vragen wij ons steeds af hoe deze kunnen bijdragen aan de realisering van de missie van onze vereniging, zoals deze is verwoord in het Strategisch Beleidsplan (2019-2023): *'Samen in de naam van Jezus.'*

Met ons motto: *"Het kind centraal, met Gods Woord als basis"* brengen we onze missie iets dichterbij en lichten we ook in dit verslag toe hoe we dit in onze dagelijkse praktijk hebben ingevuld.

Als u wilt reageren op dit verslag, kunt u mailen naar info@pcporijssen.nl of bellen met ondergetekende.

E.I.F. Nawijn
directeur-bestuurder

Adres: Galvanistraat 7, 7461 JC Rijssen, 0548-513813
Mail: info@pcporijssen.nl; website: www.pcprijssen.nl

1. Het schoolbestuur

1.1 Profiel

Missie & visie

We staan voor de optimale ontwikkeling van elk kind met zijn specifieke talenten en kenmerken. Dat betekent geen individueel onderwijs! Optimale ontwikkeling houdt ook in dat wij vanuit onze grondslag en PC-identiteit ervan overtuigd zijn dat we het beste tot ons recht komen in relatie tot en met de ander, onze naaste.

Strategisch beleidsplan

Wat zijn de belangrijkste speerpunten uit het Strategisch beleidsplan?

- **Identiteit:** In 2023 is onze PC-identiteit merkbaar aanwezig in onze scholen, zowel in omgang met onze kinderen, als onderling, als met ouders en stakeholders. In dialoog en vanuit liefde tot God en de naaste durven wij daarbij getuigend en vrijmoedig te zijn, in een steeds meer seculiere omgeving.
- **Onderwijs:** In 2023 hebben alle PCPO-scholen toekomstbestendig onderwijs gerealiseerd. Er is een langetermijnvisie op thema's als:
  - gepersonaliseerd leren
  - ICT als middel om de onderwijskwaliteit te verhogen
  - eigenaarschap van het leerproces van kinderen
  - groepsdoorbrekend werken en unitonderwijs
  - vormen van differentiatie

Dagelijks is in ons onderwijs de eenheid van hoofd, hart en handen zichtbaar.

- **Personeel:** In 2023 zijn personeelsleden van PCPO Rijssen professionals die met zelfvertrouwen, dagelijks de onderwijskundige doelen realiseren, omdat hun pedagogische en didactische kwaliteiten vanuit hun persoonlijke ontwikkeling maximaal zijn afgestemd op de schoolontwikkeling.
- **Beheer en financiën:** In 2023 kennen onze schoolgebouwen een optimale geografische spreiding en is de inrichting van zes van onze acht locaties gerealiseerd vanuit de langetermijnonderwijsvisie. Vanuit het financieel meerjarenperspectief is daarbij maximaal ingestoken op duurzaamheid.
- **Organisatie en kwaliteitszorg:** In 2023 is het nieuwe kwaliteitsbeleid (2019) geïmplementeerd, waarbij eigenaarschap en verantwoordelijkheid nemen voor iedere professional van PCPO Rijssen vanzelfsprekend is, gericht op kwaliteitsverbetering van het onderwijs, inclusief de samenwerking met ouders/verzorgers (elke dag een stapje beter...).

Toegankelijkheid & toelating

Wat is het beleid ten aanzien van toegankelijkheid en toelating?

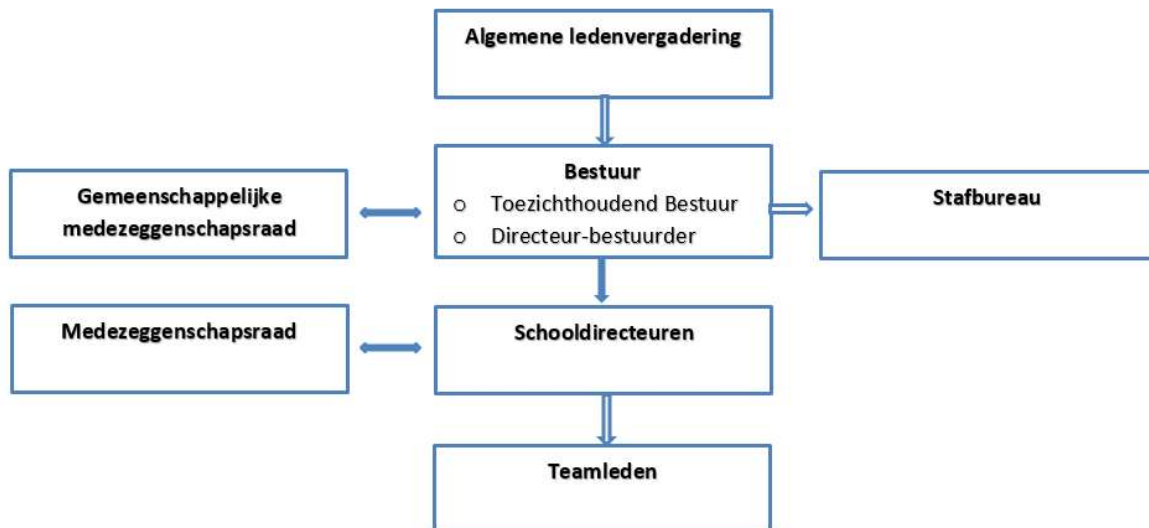
PCPO Rijssen heeft een open toelatingsbeleid voor leerlingen. Dit betekent dat ouders/verzorgers de grondslag van de vereniging, zoals verwoord in de statuten, dienen te accepteren. In de praktijk houdt dit in dat zij van harte de overdracht van onze christelijke normen en waarden ondersteunen. Wij gaan er daarbij ook vanuit dat ouders/verzorgers in handel en wandel hun kinderen willen voorgaan, vanuit de wetenschap dat Jezus Christus onze Redder is.

Ten aanzien van ons personeel kennen wij een gesloten aannamebeleid, hetgeen gezien bovenstaande niet verwonderlijk is. In een steeds verder seculariserende maatschappij zijn wij een steeds meer missionaire schoolvereniging. Het is daarom cruciaal dat ons personeel onze PC-identiteit elke dag vol overtuiging uitdraagt en voorleeft.

Uit de (tussentijdse) controle door de instellingsaccountant zijn geen onregelmatigheden vastgesteld: scholen en vereniging voldoen aan wet- en regelgeving.

1.2 Organisatie

De vereniging voor Protestants Christelijk Primair Onderwijs te Rijssen heeft zes basisscholen en één school voor speciaal basisonderwijs met in totaal ongeveer 1.800 leerlingen. De governance van onze vereniging is ingericht naar het Raad van Beheer-model (one-tier model) en als volgt georganiseerd:

Op de websites van scholenopdekaart.nl vindt u belangrijke algemene informatie over onze scholen.

Het bestuur vergaderde, naast de ALV, zes keer in het verslagjaar, vanaf eind maart uitsluitend online, met uitzondering van een extra vergadering over identiteitszaken die geheel coronaproof extern werd gehouden.

Bestuurssamenstelling na de ALV van 10 juni 2020:

A.J. Koedijk, voorzitter
T. Hoeflaak
G.T. Prins
G. Tijhof
L. Voortman-van de Beek
J. Willems
E.I.F. Nawijn, directeur-bestuurder

1.3 Verslag van de toezichthouders

PCPO Rijssen kent in bestuurlijke zin een Raad van Beheer model ('one-tier board'); dat betekent dat zowel uitvoerend als toezichhoudend bestuur verenigd zijn in één bestuur. Op grond van de Wet op het Primair Onderwijs (WPO) dient er een scheiding te zijn tussen de uitvoerende functies van het bestuur en het toezicht daarop. Het uitvoerend bestuur (in de persoon van Frans Nawijn als directeur-bestuurder) is belast met de dagelijkse leiding van PCPO Rijssen. De andere bestuursleden vormen de toezichhoudende bestuursleden. De toezichhoudende bestuursleden ontvangen voor hun bestuurlijke werkzaamheden geen vergoeding.

In het verslagjaar 2020 is het bestuur zes keer in geagendeerde vergadering bijeen geweest. Van deze vergaderingen worden conform de statuten van PCPO Rijssen, notulen opgemaakt. Daarnaast zijn er een aantal niet-geagendeerde bijeenkomsten geweest onder andere rond de thema's identiteit en huisvesting. Buiten de bestuurlijke bijeenkomsten zijn er diverse overlegvormen in wisselende samenstellingen met onder andere GMR, directies van scholen en accountant.

Het toezichhoudend deel van het bestuur verkrijgt informatie op basis van een zg. waardengedreven toezichhoudend kader gericht op dialoog, maatschappelijke relevantie en waarden in plaats van controle, beheersing en naleven van regels. Het toezichhoudend deel van het bestuur streeft ernaar om naast de reguliere bestuursvergaderingen zich via andere kanalen op de hoogte te stellen van de ontwikkelingen op de scholen, alsook de ontwikkelingen breder in het (primair) onderwijs. Het totale bestuurlijke kader van PCPO Rijssen is gebaseerd op de Code Goed Bestuur van de PO-Raad.

Het bestuur heeft de navolgende statutaire taken verricht:

- Goedkeuren van de (meerjaren-)begroting
- Goedkeuren van het bestuursverslag (jaarverslag+jaarrekening)
- Het aanwijzen van de controlerend accountant
- Het afleggen van verantwoording aan de Algemene Ledenvergadering (ALV), alsook verslag toezichthouders in het jaarverslag
- Het optreden als werkgever van de directeur-bestuurder

Het jaar 2020 werd gedomineerd door het coronavirus. Een aantal van de reguliere bestuursvergaderingen hebben in een digitale vorm plaatsgevonden. Naast regulier toezicht was er in 2020 bovengemiddeld aandacht voor:

- de coronasituatie en de impact hiervan op kinderen, ouders, personeel en staf
- het integraal huisvestingsplan (IHP)
- toetsing van het huidige identiteitskader

We hebben Gods Zegen mogen ervaren in het werken in en voor het Protestants Christelijk Primair Onderwijs in Rijssen. Het bestuur waardeert de inzet van de directeur-bestuurder, de bovenschoolse staf, de schooldirecteuren en alle personeelsleden van PCPO Rijssen en wenst hen ook in het nieuwe verslagjaar Gods Zegen toe.

Namens de toezichthouders,

A.J. Koedijk
voorzitter

De (gemeenschappelijke) medezeggenschap

De GMR van PCPO Rijssen bestaat uit maximaal 14 leden, van elke school een ouder en een personeelslid. Er zijn enkele specialisten, bijvoorbeeld ten aanzien van financiën en personeelsbeleid. De GMR hanteert per schooljaar een activiteitenplan. De voorzitter en de secretaris hebben agendaoverleg met de directeur-bestuurder, voorafgaand aan elke GMR-vergadering. Ten behoeve van instemming- en adviesbevoegdheid gebruiken de directeur-bestuurder en de personeelsfunctionaris een vast format, zodat vastgesteld beleid zorgvuldig kan worden gedocumenteerd.

Het verslag van de secretaris van de GMR treft u aan op pagina 24.

Verbonden partijen

Zowel plaatselijk, regionaal en landelijk heeft PCPO Rijssen regelmatig contact met onder andere onderstaande organisaties, te kwalificeren als belanghebbenden:

1. Christelijke Opvangorganisatie De Kindertuin
2. Gemeente Rijssen-Holten; afdeling Onderwijs, sociaal Domein, college van B en W, fracties gemeenteraad
3. Samenwerkingsverband Twente-Noord
4. PKN-kerken in Rijssen: Hervormde gemeente, Ontmoetingskerk, Open Hof
5. VO-scholen CSG Reggesteyn, De Passie Wierden en De Waerdenborch Holten
6. PABO Viaa Hogeschool Zwolle
7. ROC Landstede
8. Administratiekantoor Akorda Zwolle

In de schoolgidsen van onze scholen wordt verwezen naar de klachtenregeling . In het verslagjaar zijn er geen klachten binnengekomen. Eventuele klachten worden volgens de ketenbenadering in behandeling genomen: leerkracht, directeur, directeur-bestuurder, (evt. externe vertrouwenspersoon) en landelijke klachtencommissie.

Code goed bestuur

In de [Code Goed Bestuur in het primair onderwijs](#) zijn basisprincipes vastgelegd rond professionaliteit van bestuurders, toezichthouders en managers in het primair onderwijs.

Het bestuur gebruikt de Code Goed Bestuur in het primair onderwijs, hetgeen betekent dat zowel de professionalisering als de reflectie op haar functioneren als wezenlijke onderdelen van deze code met enige regelmaat centraal staan in onze vergaderingen. De taakverdeling, verantwoordelijkheden en bevoegdheden (TVB) tussen toezichthouders en directeur-bestuurder is vastgelegd in het bestuursstatuut en de TVB tussen directeur-bestuurder en directies van de scholen in het managementstatuut. Beide documenten zijn in de bijlagen terug te vinden, alsook het Kader Good Governance.

PCPO Rijssen heeft in 2017 het Kader Good Governance vastgesteld. In feite worden hierin de basisprincipes van de Code Goed Bestuur nader uitgewerkt. Dit kader blijkt in de praktijk een goed hanteerbaar uitgangspunt voor de verschillende geledingen binnen onze vereniging.

2. Verantwoording van het beleid

In dit hoofdstuk verantwoordt het bestuur het gevoerde beleid op de volgende beleidsterreinen: Onderwijs & kwaliteit, Personeel & professionalisering, Huisvesting & facilitaire zaken, en Financieel beleid. De doelen uit het Strategisch Beleidsplan 2019-2023 staan centraal. De laatste paragraaf van dit hoofdstuk gaat in op het beleid rond risico's en risicobeheersing.

2.1 Onderwijs & kwaliteit

Onderwijskwaliteit

Vanuit het interne traject definitie onderwijskwaliteit is de directeur-bestuurder begonnen aan de leergang onderwijskwaliteit, georganiseerd door de PO-Raad. Deze leergang liep heel 2020 en werd na één fysieke bijeenkomst online vervolgd. In december 2019 en september 2020 zijn er met directies en staf studiedagen geweest om met deze definitie bezig te zijn. De onderwerpen socialisatie en kwalificatie zijn doorgesproken, persoonsvorming wacht nog op de derde bijeenkomst, te organiseren als corona ons geen beperkingen meer oplegt om bijeen te komen.

De opbrengsten van deze studiedagen versterken de al aanwezige visie op een meer uitgewerkte visie op onderwijskwaliteit, waarin vanuit onze identiteit de nadruk ligt op persoonsvorming, maar uiteraard socialisatie en kwalificatie niet worden vergeten. De nieuwe manier van kijken naar onderwijsresultaten, vanuit weging en spreiding van een school en streefwaarden ten aanzien van de referentieniveaus, maakt dat ambitieuze maar ook realistische doelstellingen gesteld kunnen worden. Daardoor kan de ontwikkeling van een kind nauwgezet worden gevolgd en worden gedeeld met ouders/verzorgers. Door lange perioden van online- en thuisonderwijs moeten de resultaten worden gerelativeerd en in de context van elk kind worden gezet, daar is uiteraard vanuit de inspectie begrip voor.

De monitoring van de jaarplannen van de scholen verloopt via ParnasSys en kan nog meer worden gestimuleerd om vooral tussentijds te worden gevuld met analyses, observaties en activiteiten. Daartoe is door de directeur-bestuurder actie ondernomen. Hierdoor kan vaker de voortgang van een jaarplan worden besproken en beter worden gevolgd.

In dit verslagjaar hebben de meeste scholen en het bestuur een gesprek gehad met de inspectie. Door corona was daar geen oordeel aan verbonden. De hoofdconclusie van alle gesprekken is dat wij de basiskwaliteit op orde hebben, maar nog meer mogen laten zien welke ambities wij hebben. Uit de evaluatie van het thuisonderwijs komt dit ook naar voren: gemiddeld mogen kinderen in de bovenbouw nog meer worden uitgedaagd en eerder worden losgelaten in zelfstandig werken, waardoor tijd ontstaat voor begeleiding van die leerlingen die meer begeleiding nodig hebben. In 2021 zal door middel van een nadere analyse duidelijk worden of verschillen tussen kinderen door de coronacrisis zijn vergroot of dat dit meevalt. In ieder geval is de verwachting dat enkele scholen te maken krijgen met deze vergrote verschillen en zullen moeten investeren om de ontwikkeling van kinderen op cognitief, sociaal-emotioneel en executief gebied te versterken.

In de bijlage is het huidige kwaliteitsbeleid opgenomen, dat in feite gedateerd is en binnen redelijke termijn wordt vervangen door nieuw geformuleerd beleid.

Doelen en resultaten t.a.v. onderwijskwaliteit:

1. **Streefwaarden referentieniveaus 1S en 2F:** In 2020 heeft dit onderwerp uiteindelijk minder aandacht gekregen dan gepland, maar vanaf 2021 staat dit als prioriteit gepland. Een enkele school heeft dit onderwerp wel verkend en erover intern ambities opgesteld, maar dit is nog niet getoetst aan de praktijk, met name door de coronagevolgen en de perioden van sluiting van de scholen in 2020 en begin 2021.
2. Passend Onderwijs; **percentage verwijzingen naar SBO en SO verminderen:** Omdat SBO Elimschool deel uitmaakt van PCPO, is voor ons een verwijzing van een leerling naar deze school nog steeds Passend Onderwijs, want thuisnabij en zo licht mogelijk. Echter, het leerlingenaantal op het SBO stijgt jaarlijks. Oorzaken zijn de verdichting van de problematiek, waardoor jongere kinderen eerder worden verwezen naar het SBO. De handelingsverlegenheid in het BAO komt vooral door de te grote klassen: er is gewoon niet genoeg gelegenheid deze leerlingen voldoende aandacht en begeleiding te bieden.
3. Passend Onderwijs: **Doorontwikkeling stroomschema** via inzet en begeleiding van de orthopedagoog (zie bijlage stroomschema); met dit efficiënte stroomschema kan een groep in beeld worden gebracht en kunnen gerichte interventies worden afgesproken. Hierbij is de inbreng van onze orthopedagoog en de IB'ers van groot belang.
4. **Pilot expertisecentrum Elimschool:** Voor het tweede jaar op rij is er op hulpvragen van de basisscholen expertise van de Elimschool beschikbaar. Deze expertise wordt breed gewaardeerd en leidt tot minder handelingsverlegenheid in het basisonderwijs. De evaluatie in het voorjaar 2021 heeft het belang van deze pilot onderstreept, waardoor voor continuering is gekozen in een meer permanente vorm.
5. **Pilot bovenschools ICT:** Deze pilot loopt dit schooljaar 2020/2021 voor het tweede jaar. Twee bovenschoolse ICT'ers zijn elk één dag ambulant en coördineren hierin allerlei onderwijskundige ICT-zaken. Zij hadden een grote rol bij (de organisatie van) de bovenschoolse ICT-dag op 18 november 2020 die met een toespraak door minister Slob per opname werd geopend. Grotendeels online georganiseerd en een groot succes op het vlak van met en van elkaar leren! In het voorjaar 2021 zal deze pilot breed worden geëvalueerd en worden omgezet in een structurele vorm.
6. **Spelbegeleiding:** In het kader van preventieve signalering wordt ongeveer een dag per week deze begeleiding ingezet om vroegtijdig ontwikkelingsachterstanden op te sporen.

Toekomstige ontwikkelingen

Wij willen in 2021 **de definitie van onderwijskwaliteit** afmaken, zodat een kader Onderwijskwaliteit kan worden vastgesteld. In dit kader geven wij een duidelijk beeld van de vier vragen naar het model van de PO-Raad, Regie op onderwijskwaliteit.

Verder geeft elke school antwoord op **de te bereiken streefwaarden referentieniveaus 1S en 2F** in de vorm van teksten in het jaarplan 2021/2022, uiteraard in de context van de analyse van de resultaten en met gerichte inzet van de middelen van de subsidies extra handen in de klas en het Nationaal Programma Onderwijs.

De taak van teacher/leader wordt verbreed vanuit de academische basisschool Juliana naar de andere scholen van de vereniging door de aanstelling van een tweede teacher/leader. Samen vullen zij 2x 4 uur per week ter bevordering van een onderzoekende houding verenigingsbreed en ter stimulering van (onderwijskundige) experimenten en innovaties.

Onderwijsresultaten

Deze resultaten bestaan niet alleen uit de cognitieve resultaten, maar ook de vorming van leerlingen, hun sociaal-emotionele ontwikkeling en de ontwikkeling in de zogenoemde executieve functies (21st century skills).

Om te beginnen met de cognitieve resultaten: Het is opvallend dat de twee scholen met de hoogste weging de hoogste resultaten halen op de streefniveaus 1S en 2F. Naar de oorzaken doen we onderzoek (zie wat hierover al werd opgemerkt naar aanleiding van de gesprekken met de inspectie, hiervoor). Gerichte interventies maken dat wij verwachten dat de resultaten van de andere scholen hierdoor zullen stijgen.

Overall is op te merken dat de kinderen uit kwetsbare gezinnen vanaf het begin ruim aandacht hebben gekregen, bijvoorbeeld door bij online-onderwijs individuele gesprekken aan te gaan en devices in bruikleen te geven. Nadere analyse in 2021 moet duidelijk maken in hoeverre verschillen binnen een groep zijn vergroot en leiden tot meer en verdiepende hulpvragen, zowel vanuit de leerlingen als vanuit het personeel.

2.2 Personeel & professionalisering

Doelen en resultaten

Vitaliteit

PCPO Rijssen streeft naar professionals met zelfvertrouwen die hun pedagogische en didactische kwaliteiten vanuit persoonlijke ontwikkeling maximaal afstemmen op de schoolontwikkeling. Vitale en gezonde professionals en onderwijsteams met een ontwikkelmindset is één van onze belangrijke pijlers binnen PCPO Rijssen. Dit doel is gesteld, omdat wij erin geloven dat toekomstgericht onderwijs het beste tot zijn recht komt als er vitale medewerkers binnen de organisatie werken die eigenaar zijn van hun eigen ontwikkeling en loopbaan. In 2019 is een start gemaakt met vitaliteitsbeleid. In 2020 hadden we als doel gesteld dat medewerkers weten wat vitaliteit is en weten hoe zij hier zelf invloed op kunnen hebben. In alle teams is voorlichting gegeven om de **bewustwording over vitaliteit** te vergroten. Daarnaast hebben we binnen de teams geïnventariseerd naar **de gewenste interventies** op het gebied van vitaliteit. De **gesprekkencyclus is aangepast**, waardoor het onderwerp vitaliteit ook hierin onderwerp van gesprek is.

Inzetten op voldoende personeel

Een andere uitdaging en doel is om de komende jaren actief in te spelen op het lerarentekort om de continuïteit in de groep te waarborgen en kwalitatief goed onderwijs te kunnen blijven bieden.

Naast dat er twee zij-instromers in 2019 zijn gestart, is een aantal mensen gestart met de deeltijd-PABO die bij PCPO Rijssen welkom zijn voor het werkplekleren. Ook zijn er meerdere onderwijsassistenten met de PABO-opleiding gestart. Kortom, er is **ingespeeld op de korte en wat langere termijn** om het lerarentekort tegen te gaan. Daarnaast neemt PCPO Rijssen actief deel aan een regionaal (subsidie)traject om het lerarentekort tegen te gaan. Hierin is veel aandacht om het werken in het onderwijs in brede zin op de kaart te zetten. Aandachtspunt blijft, ondanks een behoorlijke invalpool, om de korte- en langdurige vervangingen goed in te vullen.

Aanpak ziekteverzuim

Een ander doel voor 2020 was het ziekteverzuimcijfer te verlagen. Aanleiding hiervoor was dat het verzuimcijfer in 2019 op 7,75% lag. Dit betrof veel langdurig verzuim dat ook zichtbaar is in de lagere meldingsfrequentie dan afgelopen jaren (zie tabel). Er is actief geanticipeerd op de verschillende casussen en diverse interventies zijn ingezet in een goede samenwerking met medewerkers en de bedrijfsarts.

Het verzuimpercentage over heel 2020 was 4,1%. Wel moet opgemerkt worden dat er veel thuisonderwijs is gegeven, waardoor er situaties waren dat medewerkers online wel konden werken wat ze fysiek op school niet hadden kunnen doen.

	Verzuimcijfer	Meldingsfrequentie
2018	5,83%	0,78
2019	7,75%	0,67
2020	4,10%	0,51

Toekomstige ontwikkelingen

Uitkeringen na ontslag

De kosten van uitkeringen na ontslag bedroegen in 2020 € 15.096,08. Door actief in te zetten om medewerkers gezond, competent en met plezier te laten werken, verwachten we dat medewerkers meer regie op eigen keuzes met betrekking tot hun loopbaan gaan nemen.

Aanpak werkdruk

Directeuren hebben in hun teams besproken hoe de werkdrukkiddelen ingezet kunnen worden in 2020. Op alle scholen van PCPO Rijssen zijn vervolgens de werkdrukkiddelen in 2020, met instemming van de PMR, ingezet in de personele formatie. Daarnaast wordt het gesprek ook regelmatig op de scholen gevoerd welke niet-financiële maatregelen er genomen kunnen worden om de werkdruk te verlagen, bv. door bepaalde taken niet te doen.

Hieronder staat de verantwoording van de werkdrukkiddelen:

Bestedingscategorie	Besteed bedrag (kalenderjaar 2020)
Personeel	€ 442.547,15
Materieel	-
Professionalisering	-
Overig	-

Strategisch personeelsbeleid

PCPO Rijssen is een schoolvereniging, waar het leerstofjaarklassensysteem het uitgangspunt is. De laatste jaren zien we ontwikkelingen waarbij de flexibiliteit in dit systeem wordt gezocht, bijvoorbeeld door leerlingen ten aanzien van lezen en rekenen meer te groeperen naar niveau (groepsdoorbrekend werken). Daarnaast komt het ook steeds vaker voor dat leerlingen projectmatig werken in de creatieve vakken en in wereldoriëntatie. Hoewel er accentverschillen zijn tussen de PCPO-scholen, is hier geen sprake van een ander concept dan het leerstofjaarklassensysteem.

Wel kunnen deze verschillen betekenen dat verschillende visies ontstaan ten opzichte van de gevraagde competenties van de personeelsleden. Hier zien wij scholen zich steeds meer profileren waarbij er voor onze personeelsleden meer te kiezen is. Zo is er een verband tussen persoonlijke en schoolontwikkeling. Deze profilering zal de komende beleidsperiode tot 2023 worden vervolgd.

In de bijlage bij dit verslag staat het personeelsbeleid weergegeven. Bij het ontwikkelen van personeelsbeleid of het uitvoeren van grote projecten op personeelsgebied, worden werkgroepen geformeerd die bestaan uit directieleden, GMR-leden en/of andere medewerkers.

2.3 Huisvesting & facilitaire zaken

Nu het Integraal Huisvestingsplan (IHP) door het college van B en W van de gemeente Rijssen-Holten in het najaar 2019 is vastgesteld, stond dit verslagjaar vooral in het teken van nadere uitwerking. In overleg met de gemeenteraad werd de wethouder in september 2020 verzocht in overleg te treden met PCPO Rijssen ten aanzien van de behoefte aan extra ruimte voor de Elimschool en over de visie met betrekking tot verplaatsing van de Willem Alexanderschool naar de nieuwe wijk het Opbroek. Bij **de Elimschool** is het opvallend dat toepassing van de huisvestingsverordening geen rekening houdt met de veranderde maatschappij en de gevolgen hiervan voor het onderwijs op deze SBO-school. De school heeft voldoende vierkante meters, maar doordat het gebouw stamt uit de beginjaren zeventig, is het niet mogelijk het gebouw geschikt te maken ten behoeve van het hedendaags (SBO) onderwijs. Het wreekt zich eveneens dat de gemeente tot op heden geen visie ontwikkeld heeft op Passend Onderwijs, hoewel de wethouder Onderwijs wel in de gesprekken ambities verwoordt die hoopvol stemmen. **Tot concrete uitwerking is het echter nog niet gekomen.**

In het IHP is opgenomen dat per schooljaar 2022/2023 de Johan Frisoschool wordt verbouwd: ongeveer 60% van de oppervlakte stamt nog uit de beginjaren zeventig en is kwalitatief in slechte staat (HBC-gebouw). Hier zal een Buurt-kindcentrum verrijzen, in samenwerking met De Kindertuin, de bibliotheek, de speeltuin, maatschappelijk werk en andere organisaties in het model van kern- en ketenpartners. De voorbereidingen verlopen stroef, omdat de gemeente aanvankelijk de huisvesting van school en kinderopvang als commerciële activiteit niet wil faciliteren. Hoewel hier in het voorjaar 2021 enige positieve ontwikkeling in is ontstaan, missen wij ook hier de stimulerende visie van de gemeente in een wijk die in een snel tempo afglijdt en waar de cohesie mist. Als school(bestuur) kunnen wij het niet alleen en voelen wij ons zeer afhankelijk van medewerking van de gemeente, tegen de achtergrond van de roep uit de Nederlandse maatschappij om integraal te kijken naar de ontwikkeling van kinderen en adolescentie jeugd, in een doorgaande lijn van 0 t/m 12 jaar en vanaf 13 tot ongeveer 23 jaar. **Hopelijk kan het tij in de loop van 2021 nog worden gekeerd en kunnen wij in het verslagjaar 2021 positief terugkijken op de verdere voorbereiding op de nieuwbouw van deze school.**

De nieuwe wijk het Opbroek zal op termijn een PCPO-school huisvesten, wanneer is echter nog niet duidelijk. Nu de woningbouw vanaf 2023 een sterke impuls krijgt (van 250 woningen nu naar 1100 in 2030), is de urgentie wat ons betreft groot om tijdig een (tijdelijke) voorziening te creëren, in afwachting van meer definitieve keuzes.

Wij hebben de gemeente voorgehouden niet in eenzelfde proces als bij onze Julianaschool terecht te willen komen: In de jaren negentig werd de wijk Veeneslagen gerealiseerd, waarbij we ten aanzien van de groei van deze school steeds achter de feiten aanliepen. Dit willen we nu voorkomen, **maar ook hier heeft dit nog niet tot concrete uitwerking geleid**. En ook hier zijn er hoopvolle ontwikkelingen, bijvoorbeeld in samenwerking met VO-school CSG Reggesteyn die aan het begin van de wijk het Opbroek is gehuisvest in een modern en relatief nieuw gebouw (2005). Ons streven is uiterlijk augustus 2023 een tijdelijke voorziening te betrekken, samen met Christelijke Opvang De Kindertuin. Hierdoor kan een uitloopscenario voor de huidige Willem Alexanderschool worden ontwikkeld voor de jaren tot 2025/2026, zodat tegen deze tijd het gebouw van de Willem Alexanderschool na aanpassing beschikbaar komt voor SBO Elimschool.

Het binnenklimaat van de dislocatie De Stroekeld van de Julianaschool vroeg in 2020 bovenmatig aandacht en investeringen. In 2013/2014 waren onvoldoende financiële middelen voorhanden om vanuit de vergoeding voor nieuwbouw van de gemeente goede kwaliteit te borgen voor deze voorziening. Er is in 2020 ongeveer € 50.000 extra geïnvesteerd om te komen tot een acceptabel niveau van klimaatbeheersing in dit relatief nieuwe gebouw. Dit tegen de achtergrond van een normvergoeding in 2013 en 2014 die toen al volstrekt ontoereikend was om een gebouw met enige ambitie te realiseren. **In 2021 zal blijken of de extra investering voldoende soelaas heeft geboden.**

Met betrekking tot duurzaamheid wordt in het IHP vanuit gemeentelijke ambitie de vergoeding bij nieuwbouw aangevuld met 30%. Dit biedt natuurlijk mogelijkheden voor de bouwplannen van de Johan Friso-school. Daarnaast is de planning in 2022 zonnepanelen te realiseren op de Beatrixschool, naast de al bestaande panelen op de Juliana- en Constantijnschool.

2.4 Financieel beleid

Allocatie van middelen

De uitgangspunten voor de allocatie van middelen die het bestuur ontvangt op basis van de 1 oktober-tellingen zijn:

- Ten behoeve van de personele inzet van de lumpsum is de leerlingtelling op 1 oktober T-1 normatief voor de toekenning van de formatie van het schooljaar vanaf 1 augustus in jaar T.
- Ten behoeve van de toekenning van de lichte en zware ondersteuningsmiddelen van het SWV aan de formaties van de scholen vanaf 1 augustus in jaar T, is uitgangspunt het aantal MI-groepen van een school op basis van de 1 oktobertelling T-1 gedeeld door het totaal aantal MI-groepen van alle scholen. Hiervan kan een klein deel worden afgeroomd ten behoeve van bovenschoolse doelen die ten goede komen aan scholen.
- Ten behoeve van de MI-bekostiging en exploitatie van de scholen in jaar T, is uitgangspunt de 1 oktobertelling T-1.
- Het bestuur heeft enkele bestemmingsreserves passend onderwijs, scholing, ERD ten behoeve van vervangingen die in enig jaar kunnen worden aangewend voor specifieke doeleinden.
- Het bestuur heeft een private reserve van ongeveer € 400.000 flexibel beschikbaar.
- De scholen hebben exploitatiereserves die bedoeld zijn voor specifieke schooldoelen op kortere en langere termijn.

De verantwoordelijkheid voor de budgetten ligt zo laag mogelijk in de organisatie, waarbij de verantwoordelijkheid voor de personele inzet in geld bovenschools is belegd (bij de directeur-bestuurder) maar gebudgetteerd wordt in de vorm van fpe's (vorm van budgettering zonder herverdeeffecten op schoolniveau).

De inkoop is voor een aantal onderdelen uniform voor de scholen (ICT, meubilair, schoonmaak) waarbij de Onderwijsinkoopgroep namens ons onderhandelt.

De kosten van het bestuursbureau (staf/onderhoudsmedewerkers en kantoor) bedraagt maximaal 3% van de totale ontvangen middelen op jaarbasis en beweegt zich doorgaans tussen 2,5% en 2,8%.

Treasury

Het rendement op de beleggingsportefeuille bedroeg over 2020 0,7% (vgl. 2019 2,0%).

De mogelijkheden voor herbelegging bleken ook in 2020 zeer beperkt, terwijl in december een obligatie vrijviel van € 145.000. Daarmee bestaat de portefeuille begin 2021 uit ruim € 300.000 aan obligaties en ruim € 250.000 direct opneembaar op de beleggersrekening. Wij blijven met de Rabobank hierover in gesprek, minimaal twee keer per jaar. De uitgangspunten van onze beleggingen blijven onveranderd: doel is om maximaal € 400.000 als belegd vermogen in stand te houden. Dit is in feite de buffer voor geld dat normaal gesproken niet noodzakelijk is voor de gewone bedrijfsvoering, maar in geval van onvoorziene situaties kan worden ingezet door deze producten liquide te maken. De uitgangspunten voor beleggen en belenen zijn verwoord in ons treasurystatuut, dat als bijlage bij dit verslag is opgenomen.

Coronacrisis

De coronacrisis heeft op het onderwijskundige en sociaal-emotionele vlak een grotere impact gehad dan op financieel gebied. De overschrijdingen in de kosten bestaan voor een deel uit personele kosten vanwege vervangingen van personeelsleden die in quarantaine zaten (extra vervangingen) en voor een deel uit extra schoonmaakkosten. De onderschrijding betreft veel nascholingsactiviteiten die zijn uitgesteld of geannuleerd.

Bij de opstelling van de begroting voor 2021 en verder zijn de stuurgetallen ten aanzien van weerstandsvermogen en liquiditeit leidend geweest. Voor 2022 en verder dient in de loop van 2021 nader onderzoek plaats te vinden naar de kwaliteit van de meerjarenbegroting, tegen de achtergrond van een aantal factoren die een zeker risico inhouden:

1. Allereerst is dat de onduidelijkheid over de uitwerking van het wetsvoorstel renovatie dat in 2022 tot wet wordt verheven. Hoeveel middelen dienen wij te reserveren voor renovaties?
2. In het IHP is duidelijkheid over de Johan Frisoschool, namelijk bouw in schooljaar 2022/2023. Over de periode daarna verkeren wij in onzekerheid, met name ten aanzien van de Willem Alexander- en Elimschool.
3. De middelen van het Nationaal Programma Onderwijs zijn eind maart 2021 door de minister aangekondigd, maar ongetwijfeld de komende tijd onderwerp van intensief gesprek ten aanzien van inzet en verantwoording.

Onderwijsachterstandenmiddelen

Tot 1 augustus 2019 kregen basisscholen extra geld voor leerlingen als hun ouders een laag opleidingsniveau hebben vanuit twee gewichten (0,3 en 1,2). Alleen de Johan Frisoschool ontving middelen vanuit deze regeling. Na 1 augustus worden de beschikbare gelden landelijk verdeeld op basis van een CBS wegingsindicator. Er geldt een overgangsregeling vanaf schooljaar 2019/2020 t/m 2022/2023. Op grond van deze nieuwe weging ontvangen de Beatrix-, Johan Friso- en Constantijschool extra middelen die aan hun formaties worden toegevoegd: voor 2020/2021 gaat het respectievelijk om ongeveer € 3.300, € 70.500 en € 31.750 (bron: bestuursformatieplan 2020/2021). Deze gelden worden breed formatief ingezet en leiden dus tot kleinere groepen en meer handen in de klas om zo meer en betere ondersteuning te bieden.

2.5 Risico's en risicobeheersing

Toekomstparagraaf

In de kritische bedrijfsprocessen is voldoende sprake van risicobeperkende maatregelen:

- Bij de opstelling van de begroting, het bestuursverslag en het bestuursformatieplan wordt gewerkt met actielijsten en SLA's die ervoor zorgdragen dat afspraken tijdig worden nagekomen.
- Wij zoeken in de afstemming met administratiekantoor Akorda permanent naar stroomlijning van werkprocessen.
- Ten aanzien van taken, verantwoordelijkheden en bevoegdheden, is met betrekking tot de governance en de handleiding financiële administratie voldoende beschreven van wie, wat, wanneer wordt verwacht. Deze handleiding is als bijlage bij dit verslag opgenomen.
- Ten aanzien van de cyclus van planning & control is de afgelopen jaren enige vooruitgang geboekt, de monitoring is nu voldoende; veranderingen in de samenwerking met externe partijen (Viaa, SWV 23.01 Passend Onderwijs) brengen ook veranderingen in de geldstromen. **Hier wordt steeds meer tijdig op geanticipeerd. De kwaliteit van de managementrapportages** met bijbehorende forecast wint daarbij aan kracht. Over 2018 werd opgemerkt dat het lastig bleek een betrouwbare voorspelling over het resultaat te doen. In het voorjaar 2019 is dit met Akorda gedetailleerd besproken. Hoewel dit heeft geleid tot acties in de onderlinge afstemming en bijsturing hierop bij Akorda, is het onbevredigend te moeten vaststellen dat indexeringen van vergoedingen door de overheid, die vrijwel zeker altijd plaatsvinden, niet mogen worden begroot: dit leidt tot hoger dan begrote resultaten die aan GMR en toezichthouders moeten worden uitgelegd. Voor 2020 was dan ook als doel gesteld groter inzicht in structurele en incidentele middelen te geven en een gesprek te starten, zowel intern als extern (Akorda en accountant) over de verwerking van indexeringen in de meerjarenbegroting. Door de vele wisselingen van controller en de implementatie van nieuwe (software) systemen in 2020 bij Akorda, heeft de continuïteit en het inzicht in de financiën stevig onder druk gestaan. Dit heeft geleid tot formele opzegging van het dienstverleningscontract met ons administratiekantoor per 1 januari 2022. **Akorda doet in 2021 een ultieme poging ons binnenboord te houden.** De directeur-bestuurder neemt uiterlijk eind mei 2021 hierover een besluit, maar oriënteert zich ondertussen op de alternatieven.
- De vastgestelde meerjarenbegroting 2021 t/m 2024 maakt een duidelijke sturing mogelijk op de uitgangspunten waarmee dit document is vastgesteld; dit kader zal jaarlijks worden bijgesteld: jaar eraf, jaar erbij, zodat de uitgangspunten steeds actueel blijven. **De kwaliteit van de meerjarenbegroting wordt in de loop van 2021 kritisch tegen het licht gehouden.**
- In het voorjaar 2019 werd in samenwerking met Verus een risicoprofiel ontwikkeld. Daarbij kwamen we uit op een vereist weerstandsvermogen van 7,5% en een liquiditeit van 1,5. Deze cijfers worden voortaan als stuurgetal en uitgangspunt voor toetsing gehanteerd.

Belangrijkste risico's:

- ERD: tegenvallende kosten; hiervoor is een vangnetverzekering afgesloten.
- Ontoereikende middelen bij ambitieuze bouw- en renovatieagenda; dit risico kan afgewenteld worden op de aannemer.
- Onvoldoende middelen ten behoeve van verlaging werkdruk; door nauwkeurig de vinger aan de pols te houden, gaan we proactief te werk.
- Invoering schoolmodel: financiële gevolgen teveel verwijzingen naar SO; deze verwijzingen worden zoveel mogelijk voorkomen door vroegtijdige signalering en opvang en begeleiding op de reguliere basisschool of SBO Elimschool.
- Te hoog verwijzingspercentage SBO als gevolg van externe en directe verwijzingen: hierdoor te weinig lichte zorgmiddelen voor regulier onderwijs. Dit blijft een sterk aandachtspunt, maar kan ook een bewuste keus zijn in het belang van het kind.
- Tenslotte: het grootste risico voor onze organisatie is onvoldoende bekwaam personeel: de afgelopen jaren is sterk ingestoken op proactiviteit en preventie. Professionalisering is het belangrijkste actiepoint uit het bestuursakkoord, dat wij hebben overgenomen in ons SBP. Het (verplichte) observatie-instrument voor in de klas, zal het risico op personeel dat in de praktijk tekortschiet, verder verkleinen. Dit instrument bewijst zijn waarde. Daarnaast volgen velen (extra) opleidingen, zelfs op masterniveau naast het bestaande arbeidscontract. Door corona zijn veel scholingstrajecten en activiteiten geannuleerd, dit wil niet zeggen dat men zich niet heeft ontwikkeld. Met name op het gebied van ICT-vaardigheden hebben velen juist een sterke ontwikkeling doorgemaakt.

De drie belangrijkste thema's voor de (nabije) toekomst blijven ook na 2020 onveranderd:

- Passend Onderwijs: zo thuisnabij mogelijk, maar wel vanuit grenzen.
- ICT: hoe kan ICT als middel ons helpen de onderwijskwaliteit verder te verhogen?
- Huisvesting: als we de toekomst van scholen en schoolgebouwen loskoppelen, wat zijn dan de beste strategische keuzes?

3. Verantwoording van de financiën

3.1 Ontwikkelingen in meerjarig perspectief

	werkelijk 1-10-20	prognose 1-10-21	prognose 1-10-22	prognose 1-10-23
SBO Elimschool	105	107	105	99
Beatrixschool	268	270	272	274
Julianaschool	621	612	580	577
Wilhelminaschool	207	208	211	213
W. Alexanderschool	195	192	180	184
Johan Frisoschool	166	173	169	167
Constantijnschool	218	203	203	206
Totaal basisscholen	1675	1658	1615	1601
Totaal PCPO Rijssen	1780	1765	1720	1700

De belangrijkste ontwikkeling die invloed heeft op het leerlingenaantal, is de demografische: er is al enige jaren sprake van krimp van ongeveer 2 à 2,5% per jaar. Met name in de wijk Braakmanslanden/plan Zuid (Constantijnschool, Willem Alexanderschool en Johan Frisoschool) en de Veeneslagen (Julianaschool) is dit goed zichtbaar.

Het antwoord op de krimp geven wij door middel van het lokaal gezamenlijke ontwikkelde IHP: dit plan betekent voor de wijk Braakmanslanden een herschikking van scholen. De Willem Alexanderschool wordt te zijner tijd verplaatst naar het Opbroek. Hierdoor zullen de Johan Frisoschool en Constantijnschool stabiele scholen kunnen blijven voor langere tijd en zorgt de verplaatsing van de Willem Alexanderschool voor een onderwijsvoorziening in een nieuwe wijk. Tegelijk gaat deze visie vergezeld van een beter perspectief voor het gebouw van de Elimschool, als expertisecentrum en lesplaats SBO van groot belang voor PCPO Rijssen, maar ook voor de andere scholen in Rijssen. Deze school kent een stabiel, hoog leerlingenaantal dat om een voorzieningenniveau vraagt dat niet in het huidige gebouw kan worden gerealiseerd. Er is in 2020 (en ook in 2021) onderzocht of dit perspectief ontstaat met een verhuizing naar de plek van de huidige Willem Alexanderschool (en aanpassing van dit gebouw) of renovatie/nieuwbouw van de huidige locatie. Daarbij gaat onze voorkeur uit naar verhuizing naar het gebouw van de Willem Alexanderschool. Begin 2021 lijkt hierin een voorzichtig perspectief te ontstaan door ontwikkelingen bij VO-school CSG Reggesteyn, gehuisvest aan het begin van de nieuwe wijk het Opbroek.

Opvallend is het aantal personeelsleden. Door vervanging uit voorzorg, maar ook door de stijging van het aantal personeelsleden, die van functie zijn gewisseld in de loop van het jaar (onderwijsassistent naar leraar bijvoorbeeld), maakt dat dit aantal behoorlijk is gestegen, terwijl dat vanuit de gemiddelde inzet van het aantal fte's niet is terug te vinden (139,61 fte's in 2019 en 139,12 fte's in 2020).

Verder lijkt het erop dat bij de invulling van het aantal parttimers in het verleden, het getal is ingevuld met een benoeming van wtf 0,8 en hoger.

De krimp van het aantal leerlingen kan volledig door natuurlijk verloop worden opgevangen. Dit geldt voor het onderwijzend en het onderwijsondersteunend personeel, maar ook voor de directies en het bestuur: in 2022 is er natuurlijk verloop vanwege pensionering van een directeur en van de directeur-bestuurder.

De extra middelen ten behoeve van het Nationaal Programma Onderwijs (NPO), zorgen uiteraard voor een vertekend beeld de komende jaren.

	Vorig jaar T-1	Verslagjaar T	Prognose T+1	Prognose T+2	Prognose T+3
FTE Bestuur / management	8,90	9,02	8,0	8,0	8,0
FTE Onderwijs personeel	91,20	101,11	110,0	110,0	110,0
FTE OOP	21,30	22,48	22,30	22,3	20,0

3.2 Staat van baten en lasten en balans

Staat van baten en lasten

	Vorig jaar (T-1)	Begroting verslagjaar (T)	Realisatie verslagjaar (T)	T+1	T+2	T+3	Vershil (T) t.o.v. begroting	Vershil (T) t.o.v. (T-1)
BATEN								
Rijksbijdragen	11.359.871	10.734.124	11.374.633	11.174.494	11.086.279	10.965.388	-640.509	-14.762
Overige overheidsbijdragen en subsidies	38.085	42.850	12.340	111.296	11.296	11.296	30.510	25.745
Baten werk in opdracht van derden	-	-	-	-	-	-	-	-
Overige baten	144.216	120.725	184.524	129.756	73.923	48.110	-63.799	-40.308
TOTAAL BATEN	11.542.172	10.897.699	11.571.497	11.415.546	11.171.498	11.160.891	-673.798	-29.325
LASTEN								
Personeelslasten	9.547.642	9.282.951	10.196.947	9.801.159	9.711.431	9.606.365	-913.996	-649.305
Afschrijvingen	362.694	388.208	367.091	395.515	387.941	373.412	21.117	-4.397
Huisvestingslasten	387.640	334.685	425.690	335.635	335.635	335.635	-91.005	-38.050
Overige lasten	898.759	924.703	870.660	859.313	845.479	845.479	54.043	28.099
TOTAAL LASTEN	11.196.735	10.930.547	11.860.388	11.391.621	11.280.486	11.160.891	-929.841	-663.653
SALDO								
Saldo baten en lasten	345.437	-32.848	-288.891	23.925	-108.988	-136.097	256.043	634.328
Saldo financiële baten en lasten	9	-4.000	1.134	-1700	-1700	-1700	-5.134	-1.134
Saldo buitengewone baten en lasten	-	-	-	-	-	-	-	-
TOTAAL RESULTAAT	345.446	-36.848	-287.757	22.225	-110.689	-137.797	250.909	633.203

Verklaring belangrijkste verschillen tussen het resultaat in het verslagjaar en de begroting

1. Als gevolg van de afsluiting van de nieuwe CAO in het najaar van 2019, zijn er middelen opgenomen als bestemmingsreserve ten bedrage van € 326.877. Deze middelen zijn in 2020 in februari uitgekeerd en veroorzaken hierdoor een onterecht beeld van het behaalde resultaat. Het effect wat de vrijval van deze bestemmingsreserve laat zien is dat we niet negatief gedraaid hebben maar positief. (€ -287.757+ € 326.877)
2. Een ander positief effect op het resultaat wordt veroorzaakt door de indexering van de vergoedingen per leerling, die niet mogen worden begroot maar niettemin de afgelopen jaren steeds achteraf worden toegekend.

Verklaring belangrijkste verschillen van het resultaat in het verslagjaar t.o.v. het resultaat vorig jaar

1. Zie punt 1 hierboven: in 2019 zijn geen kosten met een dergelijke omvang betaald en op deze wijze in het resultaat opgenomen.
2. Wanneer we het resultaat voor de CAO-correctie filteren verschilt het resultaat ongeveer 20K. Dit resultaat is ondanks de “corona” vergelijkbaar met het resultaat uit 2019.

Belangrijkste ontwikkelingen in de meerjarenbegroting.

1. Na het grote incidentele resultaat van 2017 werd een driejarenplan opgesteld voor 2018, 2019, en 2020 waarin telkens € 100.000 extra zou worden ingezet voor onderwijskundige en personele projecten. Door de indexeringen van de vergoedingen zijn deze gelden niet ingezet. In de begroting van 2021 t/m 2023 zijn deze gelden begroot voor personele projecten/inzet.
2. Vanaf 2022 zullen verschillende PCPO-scholen worden gerenoveerd c.q. nieuwgebouwd. Deze activiteiten hebben een grote impact op de financiële reserves, al komt de financiering voor het grootste deel van de lokale overheid.

3.3 Financiële positie

Kengetallen

Kengetal	Realisatie Vorig jaar (T-1)	Realisatie Verslagjaar (T)	Begroting T+1	Begroting T+2	Signalering
Solvabiliteit 2	0,81	0,78	0,78	0,77	Ondergrens: <0,30
Weerstandsvermogen	15%	13%	12%	11%	Ondergrens: < 5%
Liquiditeit	2,63	2,26	2,18	2,05	Ondergrens: <0,75
Rentabiliteit	3%	-2%	0,2%	1%	Afhankelijk van reservepositie van het schoolbestuur.
Signaleringswaarde bovenmatig publiek eigen vermogen	2.980.230	3.017.696			Bovengrens: >0%.

Reservepositie

De reservepositie van de vereniging is op niveau, al moet daarbij worden aangetekend dat de gevolgen van het IHP de komende jaren nog voor veel onzekerheid zorgen. In de loop van 2021 verwachten wij dat hier meer duidelijkheid in ontstaat, omdat de gemeente in samenspraak met de schoolbesturen het IHP gaat vast stellen voor de komende perioden.

Tevens wordt er in januari 2023 de vereenvoudigde bekostiging ingevoerd. Scholen voor het basisonderwijs en speciaal onderwijs krijgen een basisbedrag per leerling en school. Ook wordt het volledige bedrag vanaf dat moment per kalenderjaar vastgesteld (ook de teldatum gaat van 1 oktober naar 1 februari), zodat de volledige bekostiging op hetzelfde moment bekend is. Het doel van deze wijziging is om de bekostiging duidelijker, eenvoudiger en voorspelbaarder te maken. Met dit wetsvoorstel verandert de manier van berekenen van geld dat een schoolbestuur krijgt. Door deze berekening kan een schoolbestuur vanaf 2023 iets meer of minder geld krijgen. Er is een overgangsperiode van 3 jaar vastgesteld.

Verlag van de GMR

De GMR heeft dit jaar negen vergadermomenten gehad, waarbij is overlegd met de directeur-bestuurder over belangrijke ontwikkelingen binnen onze schoolvereniging.

Naar aanleiding van de uitbraak van corona en de daarbij behorende maatregelen, hebben we bijna het hele jaar online via Teams vergaderd.

Instemming of advies van de GMR is gegeven op: vakantierooster 2020/2021, onderhandelaarsakkoord nieuwe CAO opnemen in het functieboek, collectieve arbeidsongeschiktheidsverzekering Loyalis, IHP-plan, projectplan nieuw functieboek PCPO 2020, bestuursformatieplan 2020, verlenging meivakantie 2020 en tijdelijke aanpassing schooltijden wegens corona, bestuurlijke visie IHP, beleid startende leerkrachten, bovenschoolsjaarplan 2020/2021, inkoop- en aanbestedingsbeleid, beleidsplan vitaliteit.

Het IHP blijft een veelbesproken onderwerp tijdens de GMR-vergaderingen. Wat is de beste keuze met betrekking tot huisvesting en plaatsing van de verschillende PCPO-scholen, zodat ook het aantal leerlingen goed verdeeld worden over de verschillende scholen. Op dit moment (december 2020) is er vanuit de gemeente nog geen duidelijke visie omtrent het IHP. Er spelen te veel factoren een grote rol.

Vanwege het toenemende ziekteverzuim is vorig jaar de werkgroep Vitaliteit opgericht. Twee GMR-leden nemen deel in deze werkgroep en houden de GMR op de hoogte van de ontwikkelingen.

De GMR heeft ingestemd met het aanpassen van de schooltijden, zodat de scholen verantwoord open konden met een continuooster en met aangepaste schooltijden na een periode van lockdown en sluiting van de scholen. Ook is ingestemd met een verlenging van de meivakantie, zodat de opening van de scholen goed georganiseerd kon worden.

Het beleid begeleiding startende leerkrachten hebben we binnen de GMR behandeld. Het is belangrijk dat nieuwe collega's zich welkom voelen en dat zij in staat zijn om het werk met plezier en met vakmanschap te volbrengen. Ook blijft het personeelstekort een groot probleem binnen het onderwijs, dus goed om hier extra in te investeren.

In verband met het projectplan nieuw functieboek, hebben wij ingestemd met het opnemen van verschillende functies in het functieboek van PCPO Rijssen.

Als GMR zijn we blij dat we al gestart zijn met het gebruik van Teams. Hierdoor konden wij dit jaar de online vergaderingen snel oppakken. We hebben door de online vergaderingen het gebruik van Teams nog niet geëvalueerd. Wel heeft de GMR aangegeven het een prettig systeem te vinden om in te werken.

Ook is er vanuit de GMR de basistraining medezeggenschap geweest, gegeven door het CNV.

Komend schooljaar zal de GMR zich blijven inzetten om de kwaliteit van het onderwijsbeleid te toetsen en te borgen.

Wij gaan uit van een prettige samenwerking met allen die zich bij het onderwijs betrokken voelen.

Namens de GMR PCPO Rijssen,

Elisabeth Nijzink en Rianne Harbers

Bestuursverslag Beatrixschool

Het jaar 2020 stond wereldwijd in het teken van COVID-19. Iedereen heeft er mee te maken gekregen, op welke manier dan ook. Voor kinderen, ouders en ons team was het een jaar waarin opeens op afstand onderwijs moest worden gegeven en ouders moesten hun kinderen thuis begeleiden. Aan het eind van het schooljaar 2019/2020 stond op het rapport van elk kind een kleine tijdsbalk wat aangeeft hoe het coronavirus alles beïnvloedde. Veel dingen moesten worden afgezegd, maar gelukkig konden er ook dingen en schoolontwikkelingen wel doorgaan, al dan niet met de nodige aanpassingen.

Pensioen juf (Corrie) Markvoort

Op 3 juli hebben we afscheid genomen van juf Corrie Markvoort. Na 37 jaar onderwijs ging ze met pensioen. Ze werd van huis opgehaald. Op het plein stonden alle kinderen klaar in een erehaag, waar juf en haar man stralend doorheen reden. Met haar groep is ze naar kinderboerderij Dondertman geweest. 's Middags konden kinderen en ouders haar bedanken, voor haar inzet, spontaniteit, haar betrokkenheid bij de school en was er ruimte om haar uit te zwaaien. Het is voor de juf een onvergetelijke dag geworden.

Schoolplein

Samen met Stichting Vrienden van de Beatrixschool heeft ons schoolplein een grote plus gekregen. Ouders hebben meegedacht, meegeholpen en gesponsord. Er konden nieuwe toestellen worden geplaatst en Yalp heeft de inrichting van het plein veranderd. Met zo'n 20 vaders is er op een zaterdag veel voorwerk gedaan zodat Yalp in de zomervakantie het plein weer kon inrichten en alles gereedmaken. Het is erg mooi geworden en het aanbod van spelen op het plein heeft meer diversiteit. Het zorgt ervoor dat de kinderen met plezier buiten samen spelen en het vergroot de sociale veiligheid op het plein.

ICT-scholing / programmeren

De ICT-scholingsdag op 18 november was zeer geslaagd. De leerlijn 'digitale vaardigheden' is uitgezet. Als team hebben we ons breed georiënteerd op computational thinking (programmeren). Samen met de expertise van HCS hebben we een doorlopend aanbod van groep 1 t/m 8 kunnen uitzetten. De materialen zijn aangeschaft zodat deze 21e-eeuwse vaardigheden doelgericht en structureel aan de orde komen in ons onderwijsaanbod.

Nieuwe methode Bijbels onderwijs

Dit jaar hebben we gekozen voor een nieuwe methode Bijbels onderwijs. Kind op Maandag staat voor open, uitnodigend godsdienstonderwijs, waarin Bijbelverhalen centraal staan. We willen kinderen kennis laten maken met de rijkdom van de Bijbel en hen uitdagen om te ontdekken wat deze verhalen hen zelf te zeggen hebben. Het materiaal van Kind op Maandag is geschikt voor alle groepen van de basisschool. In elke bouw zijn per lesweek dezelfde verhalen aan de orde. Een schoolbrede aanpak, omdat we heel bewust vanuit een christelijke visie als complete school de kinderen kennis laten maken met, en leren open te staan voor, het wonderlijke en mooie van God, de schepping, zichzelf en de ander.

Het Coronavirus in Nederland

27 februari 2020

Eerste besmetting geconstateerd

9 maart 2020

Nederland stopt met handen schudden, dus ook op de Beatrixschool

15 maart 2020

De Beatrixschool moet, net als alle andere scholen, sluiten. Kinderen krijgen nu thuis onderwijs

26 maart 2020

Kinderen mogen niet meer in grote groepen buiten spelen

28 april 2020

Kinderen mogen weer buiten sporten

11 mei 2020

De Beatrixschool gaat weer open, maar met halve klassen en om de dag

8 juni 2020

Alle kinderen mogen weer alle dagen naar school

Bestuursverslag Constantijschool

Onderbouwd

We zijn dit schooljaar begonnen met de invoering van de kleutermethode Onderbouwd, een complete methode met aandacht voor taal, rekenen en motoriek. Als basis geldt het werken vanuit de leerdoelen. Het hart van deze methode is Onderbouwd-online. Dit digitale plan-, registratie- en volgsysteem helpt bij het stellen van de doelen, geeft zicht op leerresultaten en ondersteunt het planmatig en resultaatgericht werken. Jonge kinderen leren door te spelen. Tijdens het spel is er plezier en zijn kinderen geboeid bezig. Wanneer een kind zijn eigen spel mag uitkiezen, ontstaat er meer motivatie en betrokkenheid. Een gemotiveerd kind leert meer en beter. Wij als leerkrachten willen de kinderen nieuwe dingen leren en hen helpen zich verder te ontwikkelen. Hierbij is het belangrijk om duidelijke leerdoelen te stellen. Onderbouwd verbindt leren en spelen door met ontwikkelingsmateriaal gericht te werken aan leerdoelen. De ontwikkeling van jonge kinderen kan grillig en onvoorspelbaar verlopen. Elk kind kan in Onderbouwd werken en leren op het niveau waar het kind op dat moment aan toe is. Als je weet waar een kind staat, dan kan je gerichte en haalbare doelen stellen. Het onderwijs sluit beter aan bij wat een kind nodig heeft en komt zo tot effectief leren. De registratie in Onderbouwd is hiervoor de basis.

Corona en ICT-middelen

Het schooljaar 2019-2020 komt in de geschiedenisboeken. Wat niemand ooit voor mogelijk had gehouden, werd ineens werkelijkheid toen de regering op 15 maart 2020 aankondigde dat, met ingang van de volgende dag, alle scholen dicht zouden blijven. We werden opgeroepen om zo goed mogelijk afstands-onderwijs te organiseren.

Contact houden met de kinderen werd voor ons het sleutelwoord! De onderbouwleerkrachten stuurden elke ochtend een 'goedemorgen filmpje' en de leerkrachten van de bovenbouw hadden regelmatig een video-vergadering met de hele klas in Google Meet. De belangrijkste factor om dit mogelijk te maken, is het hebben van een device met camera en microfoon. Daarom hebben we vrij snel geïnventariseerd welke gezinnen behoefte hadden aan het lenen van een chromebook van school. Tijdens de eerste periode hebben we bijna 60 chromebooks uitgeleend.

We vinden het belangrijk dat we niet alleen lesstof digitaal aanbieden, maar ook op papier. Daarom is er ook voor elke leerling regelmatig een papieren pakket klaargemaakt. We brachten dit, bij elke verlenging van de lockdown, bij de leerlingen thuis, waarbij er vaak een kort moment van contact (op afstand) was.

We hebben er in eerste instantie als heel PCPO Rijssen voor gekozen om lesstof te herhalen in plaats van nieuwe lesstof aan te bieden. Op dat moment was dat de juiste keus. Er kwam zoveel op ons af! In een later stadium zagen we ruimte om binnen enkele vakken wél nieuwe lesstof aan te bieden. Naast het "bijhouden en overbrengen van kennis" was het sociaal-emotionele aspect erg belangrijk. Zo zijn er online ook veel spelletjes gespeeld en was er ruimte om samen in gesprek te gaan. Uit de evaluatie met ouders blijkt dat we het als Constantijschool zeer goed hebben opgepakt. We hebben een enquête onder ouders uitgezet waarop we 138 reacties kregen. De algemene tevredenheidsscore was erg hoog! We scoorden een 3.84 van een maximale score van 4 punten.

Inmiddels hebben we een tweede thuiswerkperiode afgerond. Met de ervaringen uit de eerste periode hebben we deze periode nog beter vorm kunnen geven. De groepen 6 t/m 8 zagen elkaar twee keer per dag online en de groepen 1 t/m 5 enkele keren per week. Opnieuw zijn er chromebooks uitgeleend, dit keer 84 devices. We zagen het nu wel zitten om juist ook nieuwe lesstof aan te bieden. En uiteraard werden er weer pakketten voor de kinderen gemaakt. De laatste keren lieten we de kinderen naar school komen om, door het raam, de nieuwe pakketten mee te geven. Dit heeft de werkdruk voor de leerkrachten wel wat verlaagd.

In de media horen we veel over de 'achterstanden' die de kinderen hebben opgelopen. Op het kennisgebied zien we dat ook wel terug, maar als we kijken naar het gebied 'vaardigheden', dan hebben de kinderen, ouders en leerkrachten juist een ontzettende sprong vooruit gemaakt. Om te beginnen natuurlijk een heleboel digitale vaardigheden, maar kinderen hebben ook geleerd om een eigen planning te maken, zelf aan het werk te gaan zonder de hulp van de leerkracht, om door te zetten, om te gaan met teleurstellingen etc. etc. Laten we dat niet uit het oog verliezen!

123-zing

Uit onderzoek op de Constantijnschool is gebleken dat we als team graag meer aandacht willen geven aan muziekonderwijs. De methode die we jarenlang hebben gebruikt, was verouderd en het was tijd voor een nieuw jasje. Na onderzoek van een LIO-student (schooljaar 2019-2020) kwam duidelijk naar voren dat de Constantijnschool op zoek was naar een makkelijk te gebruiken digitale methode, zowel voor de muzikale als minder muzikale leerkracht. Ook wilden we heel graag een doorlopende leerlijn van groep 1 t/m 8. Er zijn proeflicenties aangevraagd van meerdere methodes en deze zijn een aantal maanden in de bovenbouw, met name groep 7, uitgetest. In een teamvergadering is een presentatie gehouden met de uitkomsten en ervaringen van deze verschillende methodes. De voor en tegens zijn tegen elkaar afgewogen en uiteindelijk hebben we de keuze voor '123-zing' gemaakt. Dit schooljaar zijn de groepen 1 t/m 8 begonnen en het is echt een muzikaal feestje. Deze methode is volledig digitaal, biedt per groep vijf thema's per schooljaar, vraagt om minimale voorbereiding en ondersteunt de leerkracht tijdens het geven van de les. Door de Constantijngangen klinkt het enthousiasme nu al uit de kleutermonden. Een prachtige verbetering, ook met het oog op talentontwikkeling waar we ons steeds meer in willen specialiseren.

Bestuursverslag Elimschool

Lesgeven in coronatijd

2020 was een bijzonder schooljaar. Waar we vol enthousiasme gestart waren met de uitwerking van het nieuwe schoolplan, stonden veel zaken vanaf maart 2020 ineens stil door de coronacrisis. Van 16 maart t/m 11 mei waren alle scholen gesloten. Ook onze school was dicht, op de noodopvang na. De noodopvang was er voor leerlingen wiens ouders een cruciaal beroep hebben, maar ook voor leerlingen die echt niet zonder de structuur en ondersteuning van school konden. We hebben veel ingestoken op het onderhouden van het contact, het zien van alle leerlingen en afstemming met onze leerlingen en hun ouders/verzorgers. In deze periode hebben we aan alle leerlingen thuisonderwijs geboden. Vanaf 11 mei mochten de scholen deels weer open; het SBO mocht gelijk met hele groepen naar school. Van 11 mei t/m 8 juni hebben we alleen in de stamklassen onderwijs gegeven; om de leerlingen onderling niet te vermengen, konden we toen nog niet met groepsdoorbrekend werk starten. Vanaf 8 juni mochten de reguliere scholen ook weer volledig open en kwam er voldoende verruiming in het protocol om weer met groepsdoorbrekend werk te starten. Vanaf 8 juni konden we ons onderwijs dus weer volledig gedifferentieerd aanbieden.

ICT-ontwikkelingen

In ons jaarplan hadden we al afgesproken dit jaar in te zetten op ICT-ontwikkeling. Persoonlijke ontwikkeling, in kennis en vaardigheden; maar ook hoe we als team ICT zo goed mogelijk in een doorgaande lijn inzetten binnen onze school. Door het lesgeven op afstand, heeft er op ICT-gebied nog meer ontwikkeling in een hoog tempo plaatsgevonden. Teamleden leerden vlogs opnemen en delen, digitale software op afstand inzetten en monitoren, eigen instructiefilmpjes monteren en delen, digitaal samenwerken en in een later stadium fysiek en online onderwijs ('hybride onderwijs') combineren.

Bewegend en praktisch leren

In twee werkgroepen onderzoeken we vanaf dit schooljaar hoe we bewegend en praktisch leren (nog) meer in kunnen zetten binnen ons onderwijs. Bewegend leren houdt in dat we bewegen – binnen en buiten – combineren met lesstof, zoals bijvoorbeeld reken- of taalopdrachten. Zo kunnen letters bijvoorbeeld in een schrift gelezen worden, maar ook door ondertussen een parcours op het plein te lopen! Praktisch leren zetten we in door niet alleen met ons hoofd, maar ook met onze handen aan de slag te gaan. We zien dat onze leerlingen behoefte hebben aan leren door te doen, te ervaren, en in afwisselende werkvormen. In deze fase zijn we bezig met het onderzoeken en uitproberen, verzamelen we theorie en inzichten en delen we onze ervaringen. We merken dat kinderen, maar ook wijzelf, hier enthousiast van worden!

Bestuursverslag Johan Frisoschool

Thuisonderwijs

Het was een bijzonder jaar. Van 16 maart t/m 11 mei hebben de kinderen noodgedwongen thuisonderwijs gevolgd vanwege de coronacrisis. Een groot compliment aan alle kinderen, leerkrachten en ouders. Zij hebben laten zien dat ze flexibel zijn en hun grenzen kunnen verleggen. We hebben geleerd en we hebben dit samen gemaakt tot wat het was. Helaas is het door de corona maar beperkt mogelijk geweest om alle school specifieke plannen uit te voeren. Toch kijken we met plezier terug op de volgende ontwikkelingen:

Continuurooster

Na een uitgebreide ouderpeiling in augustus zijn we sinds oktober 2020 gestart met een continuurooster met vijf gelijke dagen:

Er zijn geen kosten verbonden aan het lunchen op school.

Tijdens het buiten spelen houdt de groepsleerkracht toezicht op de kinderen.

Op de Johan Frisoschool wordt er van maandag tot en met vrijdag lesgegeven van 8.30 uur tot 14.00 uur. We werken met een 'vijf gelijke dagen rooster'. Dit geeft duidelijkheid, rust en structuur aan de dag. Leerlingen die na januari instromen zijn op de vrijdag vrij.

MAANDAG
gr 1 - 8

🕒 8.30 - 14.00

DINSDAG
gr 1 - 8

🕒 8.30 - 14.00

WOENSDAG
gr 1 - 8

🕒 8.30 - 14.00

DONDERDAG
gr 1 - 8

🕒 8.30 - 14.00

VRIJDAG
gr 1 - 2
gr 3 - 8

🕒 8.30 - 12.00

🕒 8.30 - 14.00

Taalonderwijs

We zijn dit jaar verder gegaan met de doorontwikkeling van ons taalonderwijs, want taal maakt het mogelijk om de kinderen te laten groeien tot kritische volwassenen. Daarom is taal met stip een aandachtspunt voor onze school, in onze wijk.

Ons taalonderwijs start met het aanbieden van een goede woordenschat.

Taal is overal. Om taal te begrijpen, is het belangrijk om veel woorden te kennen. We hebben voor de onderbouwgroepen LOGO 3000 aangeschaft. Woordenschatonderwijs krijgt gedurende de schooljaren uitgebreide aandacht.

Lezen is leuk! Op de Johan Frisoschool lezen we elke dag!

Wij hebben een bibliotheek op school. Ook heeft de jeugdconsulent boekenpresentaties gegeven. Jaarlijks nemen we 'de leesmonitor' af bij de kinderen van groep 5 t/m 8 en bij onze leerkrachten.

Taalonderwijs draagt bij aan het begrijpen van de wereld.

Kinderen zijn nieuwsgierig en taal is een middel om de wereld beter te begrijpen. Door veel te oefenen met woorden en dagelijks (voor) te lezen, leren de kinderen teksten begrijpen. Samen met de leerkracht wordt dit dagelijks geoefend. Zo kunnen de kinderen nog beter 'onderzoekend en ontdekkend leren'. Taal is immers is overal.

Onderzoekend en ontdekken leren

In het najaar van 2020 heeft het team gekozen om ons talentonderwijs vorm te geven door middel van International Primary Curriculum (IPC). Inmiddels hebben de eerste teamtrainingen plaatsgevonden en is het eerste thema al gedraaid.

'Op de Johan Frisoschool leren de kinderen hun talenten te ontwikkelen!'

Petra Brouwer - Directeur

Kinderen zijn **nieuwsgierig**. Ze gaan binnen IPC zelf **op zoek naar oplossingen!** Zo leren kinderen **door te doen** met ondersteuning van de leerkracht!

dat geeft pas
ZELFVERTROUWEN

Bestuursverslag Julianaschool

Visie en doelen van de school in beeld

De uitwerking van het schoolplan 2019-2023 is in volle gang. De visie en doelen zijn bij de opstelling van het schoolplan “keurig verwoord”. De vraag ontstond: wat is de zeggingskracht van dit papieren document...?!

Als team zijn we bezig met de ontwikkeling van de diverse veranderonderwerpen. Dit doen we vanuit de diverse leerteams die op een onderzoekende en ontwerpende manier bezig zijn met een themalijn uit het schoolplan/jaarplan.

De doelen vloeien voort uit de visie van de school en verhouden zich tot elkaar.

In 2020 hebben we ons schoolplan met de veranderonderwerpen omgezet in een beeld. In samenwerking met een zakelijk tekenaar is er een praatplaat ontwikkeld.

Op een speelse manier zijn in deze praatplaat de huidige situatie en de toekomstdromen van de Julianaschool uitgewerkt.

Digitale vaardigheden

In het afgelopen schooljaar zijn de digitale vaardigheden van zowel de kinderen als de teamleden van onze school enorm gegroeid. Begin 2020 hadden we niet kunnen bedenken dat we online onze lessen zouden geven en alle vergaderingen en besprekingen online zouden plaatsvinden. Toch is dit gaandeweg het jaar realiteit geworden. Wie had toen kunnen bedenken dat kinderen op onze school bijvoorbeeld een online spreekbeurt zouden houden?

Tijdens de eerste lockdown is er qua onderwijsaanbod voornamelijk ingestoken op herhaling. Er werd voorzichtig digitaal contact gelegd met de leerlingen, met name om de sociale contacten tussen leerlingen onderling en tussen leerlingen en leerkrachten te onderhouden. Van echt digitaal lesgeven waarbij er ruimte was voor interactie, was mondjesmaat sprake. Ondertussen werden wel alle vergaderingen en besprekingen van het team digitaal gehouden. De teamleden pakten dit snel op en werden snel vaster in het digitaal vergaderen.

Tijdens de tweede lockdown is er voor gekozen om verder te gaan in de leerstof en om digitaal de lessen te verzorgen. Het team was hier klaar voor, mede dankzij de ICT-studiedag. De kinderen en ouders hebben het ontvangen van digitaal onderwijs goed opgepakt. De kinderen leerden snel nieuwe digitale vaardigheden en vonden het erg prettig om dagelijks in contact te komen met hun klasgenoten en de leerkracht.

We hebben veel waardering voor de inzet die een ieder heeft laten zien om zo snel te groeien op het gebied van digitale vaardigheden.

De kracht van samen

Met blije gezichtjes en supervolle schooltassen kwamen de kinderen, na opnieuw een lange tijd thuiszitten, weer op school! Het zien en ervaren van een schoolgebouw met leerlingen waar weer fysiek contact mogelijk is, daar worden leerlingen, leerkrachten en ook de ouders erg blij en gelukkig van.

Waardevol was het om te ervaren dat onze studenten graag op school wilden helpen. Hun inzet bij de noodopvang en online lesgeven was groot. Het werken met kleine groepen leerlingen en het zoeken van verbinding met de leerlingen was voor beiden leerzaam en fijn. Ook de inzet van de medewerkers van De Kindertuin was groot, zij hielpen met de opvang van leerlingen en zagen het helpen met schoolwerk als een uitdaging. We hebben de kracht van een goede samenwerking ervaren!

Nu we weer ‘gewoon’ naar school kunnen en mogen, zijn we blij met de vele ingangen die de gebouwen hebben. De groepen kunnen spelen op aparte pleinen en de leerkrachten staan wat vaker met hun kop koffie buiten. Denken in kansen en mogelijkheden, wat kan er wel... dat hebben we het afgelopen jaar zeker geleerd!

Bestuursverslag Wilhelminaschool

Bijbelonderwijs

Vanaf de zomervakantie werken we met de methode Startpunt.

Het doel van Startpunt is om kinderen te laten zien wie de God van de Bijbel is en wat bijbelse principes voor hun eigen leven kunnen betekenen. Door van jongs af aan kennis van de Bijbel bij te brengen, kunnen kinderen Jezus Christus leren kennen als Redder en Verlosser. We geloven dat het Woord van God levend en krachtig is, en dat de Heilige Geest overtuigt.

Dit sluit volledig aan bij de wijze waarop wij vorm willen geven aan ons bijbelonderwijs.

Thuisonderwijs

In maart moesten we de school plotseling sluiten om de verspreiding van het Coronavirus tegen te gaan. Dit was voor iedereen een grote uitdaging. Alle leerlingen ontvingen een pakket met (werk)boeken en andere materialen om thuis mee aan de slag te gaan. We schakelden in korte tijd over op digitaal onderwijs, waarbij we ons nog wel beperkten tot het aanbieden van herhalingsstof. Medio mei mocht de school weer open voor halve groepen leerlingen en vanaf 8 juni mocht de school weer volledig open. In het najaar hebben we deze vorm van thuisonderwijs geëvalueerd en hebben we een draaiboek gemaakt voor het geval dat de school nogmaals zou moeten overschakelen op digitaal onderwijs.

Invoering continuooster

Vanaf de zomervakantie werken we met een continuooster. Dit betekent dat de leerlingen een schooldag hebben van 8.30 tot 14.30 uur met een middagpauze van een half uur. Tijdens deze middagpauze wordt er toezicht gehouden door leerkrachten, onderwijsondersteunend personeel en ouders. De kinderen uit de onderbouw en bovenbouw hebben hun pauze niet op hetzelfde moment. In de periode van mei tot de zomervakantie hebben we in verband met coronamaatregelen gewerkt met het continuooster en hebben we positieve ervaringen hiermee opgedaan. Doordat de leerkracht en leerlingen de hele dag samen zijn, ontstaat er een doorgaande pedagogische lijn voor de hele schooldag en dat geeft meer rust in de groepen. Voorafgaand aan de definitieve invoering hebben we een ouderenquête gehouden, waarin 85% van de ouders aangaf, positief te zijn over het continuooster.

Samenwerking De Kindertuin

Vanaf de herfstvakantie heeft De Kindertuin een locatie voor buitenschoolse opvang geopend in onze school. Deze locatie heeft evenals de andere locaties van De Kindertuin een bloemennaam gekregen: de Klaproos. De opvang heeft plaats in de voormalige handvaardigheidsruimte, die hiervoor een metamorfose heeft ondergaan. Het is een enorme vooruitgang voor kinderen dat ze nu de hele dag op dezelfde locatie kunnen blijven en niet meer vervoerd hoeven te worden.

Bestuursverslag Willem Alexanderschool

Vernieuwing rekenonderwijs

Vanuit het schoolplan 2019-2023 hebben we als doel om te werken vanuit een leerlijn. Hierbij zijn we begonnen bij het kernvak rekenen. We hebben ervoor gekozen om niet meteen een nieuwe rekenmethode te kiezen, maar eerst een visietraject te doen. We hebben binnen de school een leerteam dat verantwoordelijk is voor de uitvoering daarvan. In 2020 hebben we 2 studiedagen georganiseerd:

- 1^e studiedag gehad in samenwerking met CED en MijnLeerlijn. We hebben scholing gehad op het gebied van leerlijnen, streef- en functioneringsniveaus, opbrengstgericht werken en convergent/divergent werken. We kiezen er als school voor om onze instructie convergent aan te bieden en de verwerking divergent te doen, waar dat mogelijk is.
- 2^e studiedag gehad in samenwerking met Expertis. We hebben we een studieochtend gehad rondom visieontwikkeling op rekenonderwijs. De uitkomst van de studiedag wordt meegenomen bij het kiezen van een nieuwe rekenmethode.

In het schooljaar 2020-2021 kiezen we een rekenmethode die passend is bij de leerlijn rekenen en aansluit bij de manier van werken op de Willem Alexanderschool.

Verlies in beeld

Wanneer kinderen te maken krijgen met het verlies van iemand in het gezin of familie: vader, moeder, broer, zus en soms opa of oma met wie de band zeer sterk was, wordt hun veerkracht op de proef gesteld. Vaak laten kinderen hun verdriet niet zien, terwijl het er vanbinnen wel zit. Uit onderzoek is gebleken dat het delen van de rouw met andere kinderen, die ook zoiets hebben meegemaakt, van groot belang is. Wanneer kinderen te maken krijgen met verlies en rouw heeft dit vaak invloed op hoe ze op school functioneren. Dit is voor onze school aanleiding geweest om een ondersteuningsgroep voor rouwende kinderen op te zetten. Henriët Stenekes vanuit het expertisecentrum van de Elimschool is gespecialiseerd in rouwverwerking. Zij geeft voorlichting aan het team, leerlingen en begeleidt de rouwgroep. We kijken terug op een zeer waardevol proces, waar leerlingen en leerkrachten tot op de dag van vandaag profijt van hebben.

Thuisonderwijs, inzet digitale middelen

Op 15 maart 2020 werd bekend dat alle scholen voor een onbepaalde tijd de deuren moesten sluiten vanwege het coronavirus. In een zeer korte tijd moesten we als team omschakelen naar thuisonderwijs. We zetten met elkaar de schouders eronder en zorgden voor werk voor thuis. Per bouw hadden we overleg, zodat we wel op 1 lijn zouden zitten met elkaar en de verschillen thuis niet al te groot zouden zijn. We zijn inmiddels een hele ervaring rijker, maar in maart 2020 speelden er veel vragen door ons hoofd. Hoe weet je wat werkt? Wat kun je verwachten van ouders? Hoe voorkom je achterstanden? Ons team kenmerkt zich door openheid en betrokkenheid. Deze kernkwaliteiten hebben we dan ook zeker in deze periode ingezet om de verbinding met ouders, collega's en leerlingen te behouden. Om te communiceren met ouders, is er veel gebruik gemaakt van Parro. Het contact met de leerlingen verliep via de chat van Hangouts en schoolopdrachten werden geplaatst in Google Classroom. Collega's vergaderden via Microsoft Teams. Na een intensieve periode van thuiswerken kwamen collega's tot de ontdekking dat ze op ICT-gebied veel hebben geleerd door te doen. Ook werd duidelijk op welke vlakken zij zich nog meer wilden gaan ontwikkelen. Op 18 november 2020 hadden we een ICT-studiedag voor alle collega's op de Willem Alexanderschool. We deelden waar we enthousiast over waren tijdens een inspiratiesessie. Voorafgaand aan de studiedag brachten we in kaart op welke gebieden collega's zich graag wilden ontwikkelen. Zo konden we op de studiedag passende workshops bieden en bleven we, ondanks alle coronabeperkingen, toch als team in ontwikkeling.

Afscheid groep 8 in coronatijd

Afscheid nemen van de basisschool is een belangrijke mijlpaal voor leerlingen, ouders en leerkrachten. Het is een periode die je niet ongemerkt voorbij wilt laten gaan. Voor de meesters en juffen van de Willem Alexanderschool stond één ding vast: we laten ons niet beperken tot wat niet kan, maar we zoeken samen naar mogelijkheden om toch een onvergetelijk afscheid te organiseren. We zijn erin geslaagd om een kamp, musical en afscheidsavond te organiseren. Zo zijn we met de leerlingen bij kampeerboerderij de Langenberg in Rijssen geweest. Samen gezellig om het kampvuur was wel het hoogtepunt. We zijn dankbaar dat we de leerlingen een feestelijk afscheid hebben kunnen geven.